

D E C I Z I E

26 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Galina Stratulat
Iurie Bejenaru, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către Smochin Tamara,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Tamara
către Veșca Andrei privind restituirea împrumutului bănesc,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2012 și hotărîrii
Judecătorei Telenești din 16 iulie 2012,

c o n s t a t ă:

La data de 23.05.2012, Smochin Tamara a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veșca Andrei privind restituirea împrumutului bănesc.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 14.09.2007 a împrumutat lui Veșca Andrei suma de 10000 dolari SUA, ceea ce se confirmă prin contractul de împrumut, autentificat notarial de notarul privat Stog Maria, cu termenul de rambursare la 15.03.2008. Pîrîtul nu și-a onorat obligațiile de restituire a sumei împrumutate, eschivîndu-se de la restituirea ei. La fel, a indicat că toate cerințele sale către pîrît de a restitui suma împrumutată, nu s-au soldat cu succes.

Solicită reclamanta încasarea de la Veșca Andrei a împrumutului bănesc în mărime de 10000 dolari SUA și dobînda de întîrziere conform prevederilor art.619 CC RM.

Prin hotărîrea Judecătorei Telenești din 16 iulie 2012, a fost respinsă acțiunea înaintată. S-a încasat de la Smochin Tamara taxa de stat în mărime de 348 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2012, a fost respins apelul declarat de Smochin Tamara și menținută hotărîrea Judecătorei Telenești din 16.07.2012.

Invocînd ilegalitatea acestei hotărîri la 01.03.2013, Smochin Tamara a declarat recurs, în termen legal, deoarece scrisoarea prin care a fost expediată pentru cunoștință hotărîrea, a fost recepționată la data de 16.01.2013, ceea ce se

confirmă prin avizul de recepție (f.d.52), solicitînd casarea hotărîrilor judecătorești cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului recurenta a invocat că, instanțele de judecată au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrilor judecătorești atacate, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.445 alin.(1) lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

Verificînd argumentele recursului coroborat circumstanțelor de drept pe care sînt întemeiate hotărîrile judecătorești, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele de judecată au dat o apreciere corectă pretențiilor deduse judecării și circumstanțelor de fapt stabilite, adoptînd hotărîri legale și întemeiate.

Din materialele dosarului s-a constatat, că Smochin Tamara a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veșca Andrei privind restituirea împrumutului bănesc.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea respingerii acțiunii.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța a reținut că, reclamanta a omis termenul de prescripție în interiorul căruia poate solicita restituirea silită a împrumutului. În speță, împrumutul a devenit scadent la data de 15.03.2008, la acea dată s-a născut și dreptul reclamantei la acțiune. Pe cînd ultima a acționat în judecată după depășirea a trei ani din momentul cînd împrumutul a devenit scadent.

Instanța de apel a respins apelul declarat de Smochin Tamara și a menținut hotărîrea primei instanțe.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a aplicat prevederile legii materiale, constatînd că reclamanta a omis termenul de prescripție în interiorul căruia putea solicita restituirea împrumutului pe cale judiciară.

Verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrilor judecătorești contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiate soluțiile instanțelor de judecată.

Din materialele cauzei se constată că reclamanta Smochin Tamara, la data de 23.05.2012, a înaintat cerere de chemare în judecată către Veșca Andrei privind restituirea împrumutului bănesc (f.d.1-2).

Conform contractului de împrumut din 14.09.2007, autentificat de notarul privat Stog Maria, Veșca Andrei a împrumutat de la Smochin Tamara bani în sumă de 10000 dolari SUA. Conform pct.2 a contractului nominalizat, Veșca Andrei s-a obligat să restituie suma împrumutată în termen de pînă la 15.03.2008 (f.d.4).

Conform art.267 alin.(1) CC, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Articolul 272 alin.(1) CC, prevede că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În raport cu dispozițiile art.267 alin.(1) și 272 alin.(1), acțiunea este formulată după împlinirea termenului general de prescripție, termen imperativ. Astfel, pentru reclamanta Smochin Tamara de la 15.03.2008 a început să curgă termenul de prescripție de 3 ani, dar s-a adresat în instanța de judecată la 23.05.2012, adică cu o întârziere de 1 an și 2 luni.

Luând în considerație prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei date, instanța de recurs conchide că intimatul a omis termenul de prescripție extinctivă de 3 ani stabilit de către legislator în scopul apărării drepturilor și intereselor sale, prin depunerea unei acțiuni civile în instanța de judecată.

Astfel, conform prevederilor art.271 CC, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Prin urmare, la data de 28.06.2012, pîrîtul Veșca Andrei a depus cerere solicitînd respingerea acțiunii, din motivului expirării termenului de prescripție de 3 ani (f.d.12).

Important este de menționat că legislatorul a stabilit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre persoanele fizice și juridice, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept diferite.

Apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acțiune reprezintă dreptul de a cere de la instanța de judecată emiterea hotărîrii, care ar admite acțiunea. Prescripția extinctivă este termenul la expirarea căruia în cazul în care acțiunea nu a fost înaintată se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil – dreptul la apărare pe calea acțiunii civile.

Examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și, respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Conform prevederilor art.279 CC, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut. (2) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decît dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Instanța de recurs remarcă că cauzele de omitere a termenului de prescripție pot fi recunoscute întemeiate dacă persoana interesată a luat măsuri de realizare a dreptului său la înaintarea acțiunii în termenul stabilit de lege.

Astfel, la depunerea acțiunii, Smochin Tamara nu a solicitat repunerea în termenul de adresare în instanța de judecată, această solicitare fiind invocată în cererea de apel, dar nu a făcut dovadă faptului că motivele pentru care a fost omis termenul de prescripție sunt întemeiate.

Luînd în considerație normele expuse, precum și circumstanțele de fapt constatate, instanța de recurs notează că, instanța de apel corect a respins apelul Tamarei Smochin și a menținut soluția primei instanțe, prin care a fost respinsă acțiunea înaintată de reclamantă, deoarece a fost omis termenul de prescripție de adresare în instanța de judecată.

Prin urmare, instanța de recurs notează că hotărârile judecătorești sînt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, astfel, se ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârile judecătorești atacate.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.a) CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Smochin Tamara.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2012 și hotărîrea Judecătoriei Telenești din 16 iulie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Tamara către Veșca Andrei privind restituirea împrumutului bănesc.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Svetlana Novac